

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan: directeur Programmadirectie Covid-19

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
Informatiemanagement

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.njksoverheid.nl

memo

Advies CIO tbv sourcing Coronadashboard

Inlichtingen bij

5.1.2e

M +31(0)6- 5 1 2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

10 december 2020

Bijlage(n)

geen

Aantal pagina's

6

Vanuit de programmadirectie Covid-19 (PDC) is de CIO gevraagd te adviseren waar het Coronadashboard het beste kan worden ondergebracht. Opdrachtgever van het dashboard is PDC. Hieronder volgt een korte beschrijving van de situatie rondom het Coronadashboard. Daarna geven we het advies en onze analyse.

Inleiding

Ten behoeve van inzicht en sturing op het onderwerp Corona is het Coronadashboard opgezet. Deze is eerder dit jaar in gepaste (crisis)snelheid gerealiseerd met behulp van KPMG. Zij hebben samengewerkt met de overheidspartij Standaard Platform om een product neer te zetten dat nu een prominente plek inneemt in de informatievoorziening over Corona voor bewindspersonen, beleidsmedewerkers, media én burgers. Momenteel wordt het gebruikt om de verspreiding van het virus inzichtelijk te maken. Het is de bedoeling dat het later ook zal worden gebruikt om de effectiviteit van het vaccin te laten zien. Zodoende zal het Coronadashboard nog langere tijd in gebruik zijn.

Er spelen verschillende issues omtrent het functioneren van het dashboard. Het naar productie brengen van nieuwe versies heeft een lange doorlooptijd en gaat niet altijd goed. Ook is een aantal keer het dashboard uit de lucht geweest. Gegeven het belang en urgentie van het Coronadashboard is dit niet acceptabel. Daarom heeft de PDC een onderzoek laten uitvoeren door de externe partij MOTIV, getiteld 'Hosting, release en deployment opties Coronadashboard', naar mogelijke oplossingsrichtingen. In dit advies gaan wij in op de probleemstelling en de oplossingsrichtingen die voorliggen in het MOTIV-rapport.

Advies

Alvorens tot een definitief CIO-advies te komen omtrent de sourcing van het Coronadashboard zijn een aantal onderwerpen verder uitgewerkt in het MOTIV-rapport 'Hosting release en deployment opties Coronadashboard':

- Hoewel verder gaan met het Standaard Platform inhoudelijk (technisch) is te onderbouwen geeft het geen invulling op de probleemstelling dat de opzet van het informatievoorziening momenteel complex is. Dit maakt aansturing op en verdere ontwikkeling van het Coronadashboard foutgevoelig;
- Het elders beleggen/sourcen van het Coronadashboard (en daarmee het opnieuw opbouwen van delen van de oplossing) geeft grote risico's. Uit het onderzoek blijkt dat het KPMG scenario minder continuïteitsrisico's geeft dan de andere alternatieven.

Daarom geven we het volgende advies:

- Gegeven het belang en de urgentie van het Coronadashboard voor bestuurders, is het dashboard een kritiek instrument. PDC wil daarom de risico's op discontinuïteit en disfunctioneren van het dashboard minimaliseren. Dit uitgangspunt, gecombineerd met risico's inherent aan het opbouwen van een nieuwe toereikende omgeving voor het dashboard, ook voor wat betreft kennis en kunde, bij een nieuwe partij die tot nu toe niet betrokken is in dit traject maakt dat het scenario 'KPMG Azure' (voor de hele omgeving) het beste aansluit. Hierin onderschrijft de CIO de voorkeursrichting die in het rapport wordt beschreven. Deze uitgangspositie volgt primair uit eerder gemaakte keuzes.
- Mitigeer de risico's voor een keuze voor KPMG Azure door het volgende uit te werken:
 - Borg dat het aangaan van deze afspraken rechtmatig is vanuit het oogpunt van de aanbestedingswet;
 - Maak goede afspraken over de migratie van het Standaard Platform naar de KPMG omgeving, en ook over de migratie van KPMG naar een lange termijn oplossing. Hierdoor voorkomen we dat we in de toekomst weer met een vendor lock-in situatie geconfronteerd worden;
 - Vraag een uitwerking in plan van aanpak voor de opbouw en migratie naar de omgeving van KPMG. Maar bij de beoordeling hiervan eventueel gebruik van een (externe) check.
- Start parallel de acties om te komen tot borging van kennis en kunde op datagedreven werken binnen de organisatie. Bijvoorbeeld door specialisten op dit gebied intern te organiseren;
- Accepteer dat we in de toekomst potentieel weer het Coronadashboard moeten verhuizen (technical debt).

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
informatiemanagement

Datum
10 december 2020

Beoogd resultaat

Het Coronadashboard is betrouwbaar en levert de (technische) performance die nodig is zodat bestuurders, beleidsmedewerkers, media én burgers ten alle tijden het dashboard kunnen raadplegen. De ontwikkeling van nieuwe iteraties van het dashboard verloopt efficiënt en zijn in korte iteraties operationeel te brengen. De aansturing van het Coronadashboard en de betrokken partners is zo eenduidig mogelijk zodat bijsturing in het geval van issues effectief kan plaatsvinden.

Toelichting

Werken met data voor de beleidskern is een thema dat met de Corona crisis prominent naar voren komt. Het is het een ontwikkeling die breder speelt binnen VWS. Deze generieke behoefte in datagedreven werken voor beleid willen we ook generiek invullen. Zo willen we voorkomen dat er op meerdere plekken binnen het kerndepartement op verschillende manieren invulling gegeven wordt aan dit thema. Hierdoor zouden kennis, kunde, mensen, tooling en infra niet generiek inzetbaar zijn. Ook onderstreept het vraagstuk Corona hoe belangrijk het is dat we (kennis van) data dicht tegen de beleidskern aan organiseren. Door deze ontwikkeling onder architectuur aan te pakken borgen we de samenhang in de organisatie ook in de samenhang in de informatievoorziening.

Het Coronadashboard is momenteel ondergebracht in een samengestelde omgeving. Hierin spelen het Standaard Platform – een standaard IT dienst binnen het Rijk – en Microsoft Azure een belangrijke rol. Kennis die aanvullend nodig is op technisch vlak en werken met data worden geleverd door een externe partij,

KPMG. De contracten hieromtrent zijn aangegaan onder een uitzonderingsclausule wat betreft aanbestedingsplicht.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
informatiemanagement

VWS heeft informatiebeveiliging en privacy hoog in het vaandel staan. Net zoals andere informatievoorziening borgen we dat deze aan de overheidseisen voldoen. Relevant in dit kader ook het recentelijk vastgesteld Cloud beleid VWS, waar uitgangspunten en kaders hiervoor zijn opgenomen.

Datum
10 december 2020

Verder dient de oplossing te voldoen aan aanvullende rijkskaders, zoals wetgeving rondom toegankelijkheid en archivering.

Argumenten en onderbouwing advies

Naar aanleiding van de gesprekken en beoordeling van de stukken hanteren we in dit advies het volgende getrapte afwegingskader. In volgorde van belangrijkheid:

1. Continuïteit van de dienstverlening en doorontwikkeling – het Coronadashboard is reeds live en in doorontwikkeling. Het dashboard is een cruciaal onderdeel in de informatievoorziening rondom Corona en kent hoge politieke druk. We willen het risico op continuïteit en verstoringen bij doorontwikkeling van de dienstverlening minimaliseren;
2. Onafhankelijkheid – verschillende partners binnen VWS spelen een rol in het tot stand komen van de cijfers die in het dashboard worden gepresenteerd. We willen de schijn vermijden van conflicterende belangen als een partij zowel in de keten een rol zou hebben als in de hosting/techniek van de oplossing;
3. Voorkomen technical debt – parallel wordt er binnen VWS gewerkt aan het borgen van de integrale behoefte van datagedreven werken voor beleid. Hierbij is het uitgangspunt dat we dit willen borgen als onderdeel van het kerndepartement zelf. Met oog op deze toekomstvisie proberen we de aansturing en inrichting zoveel mogelijk hierop aan te laten sluiten;
4. Functionele requirements – de basis van de behoefte wordt geschetst in de functionele requirements. Echter zien we vanuit het MOTIV onderzoek dat de oplossingen zich op dat vlak dicht bij elkaar begeven;
5. Financieel – als randvoorwaarde moet de financiële impact van de keuze uitlegbaar en draagbaar zijn.

De vraag waar het Coronadashboard kan worden ondergebracht is op te splitsen in twee delen:

- De technische kennis en kunde om het dashboard op het gebied van data en infrastructuur te ondersteunen en ontwikkelen;
- De plek en technische oplossing om de ontwikkel- en hostingketen te sourcen.

Kennis/kunde

Met betrekking tot kennis en kunde komen we op basis van het MOTIV rapport en gesprekken met het programma tot de volgende conclusies:

- De benodigde kennis en kunde is nu niet intern aanwezig;
- Gegeven de actualiteit van het vraagstuk is het niet reëel om op korte tijd deze kennis op te bouwen. We zullen hiervoor moeten (blijven) putten uit externe inzet;
- Er is wel behoefte om op termijn meer kennis intern te borgen;
- Het is mogelijk om een splitsing te maken tussen de partij ten behoeve van infrakennis/-kunde en data/productontwikkeling.

Echter dit vraagstuk moeten we niet laten liggen omdat in het kader van het Coronadashboard er geen tijd is om het verder te onderzoeken. Geadviseerd wordt om binnen het traject parallel dit vraagstuk expliciet te adresseren. Het beeld daarbij is dat de behoefte om te werken met data in de toekomst zal toenemen. Dit past bij de behoefte vanuit het programma Coronadashboard om intern meer kennis van opzet, werking en data te borgen. De afhankelijkheid van externen kan daarmee op termijn afnemen.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
informatiemanagement

Datum
10 december 2020

Sourcing/hosting

Met betrekking tot hosting/sourcing worden in het onderzoek meerdere opties aangedragen.

Aanhouden Standaard Platform:

- Vanuit hergebruik rijksvoorzieningen en minimale veranderingen aan de huidige technische inrichting lijkt dit het voorkeursscenario;
- Hoewel het Standaard Platform heel hard heeft meegewerkt aan het dashboard en daarin uitstekend werk heeft geleverd wordt in de rapportage de randvoorwaarde genoemd dat ondersteuning 24/7 beschikbaar moet zijn. Dit is momenteel niet gerealiseerd;
- In een verkennend gesprek met Standaard Platform geven ze aan dit inhoudelijke punt te willen adresseren. Dit zou per begin volgend jaar plaats kunnen vinden;
- Technisch kan het platform voldoen aan de eisen die het Coronadashboard daaraan stelt. In die zin is er geen sprake van 'burning platform'. Wel hebben er meerdere meerdere verstoringen plaatsgevonden en doorvoeren van nieuwe releases kost relatief veel tijd en energie van het VWS team;
- De samenwerking KPMG/Standaard Platform is inhoudelijk complex. Hierbij is veel ruimte voor vertraging en kans fouten, iets wat we in de praktijk ook terugzien;
- Voor de programmamanager is het diffuus om op deze samenwerking aan te sturen. Als er iets mis gaat is niet altijd duidelijk waaraan of aan wie dat ligt. Daardoor is verbetering op dat vlak ook lastig te organiseren;
- Aanvullend geeft de programmamanager aan dat er momenteel onvoldoende vertrouwen is om met Standaard Platform deze transitie te maken. Er wordt te veel gebouwd op specifieke personen (kwetsbaar) en het ontwerp van de keten wordt hiermee niet versimpeld.

Heropbouwen in een andere omgeving (meerdere opties):

- Uit de gesprekken blijkt dat een van de belangrijkste afwegingen is, in hoeverre een nieuwe omgeving en bijbehorende kennis opgebouwd moet worden. Dit lijkt het bepalende aspect bij de motivatie voor de oplossingsrichting;
- Voor alle opties geldt dat ten minste het onderdeel infra (inclusief kennis) en mogelijk de hele keten opnieuw moet worden opgebouwd. Hier worden grote risico's gezien omdat hiermee continuïteitsrisico's worden geïntroduceerd. Tegelijk kan in de tijd dat de migratie/opbouw plaatsvindt beperkt doorontwikkeld worden aan het product;
- Het scenario 'KPMG Azure'(volledige stack bij KPMG) is de oplossingsrichting waar dit het minst aan de orde is. Het heeft een laag afbreukrisico omdat de benodigde kennis bij KPMG aanwezig is, ze hun omgeving kunnen hergebruiken waar al veel is ingericht. Bijvoorbeeld beveiliging. We organiseren zo één punt voor de aansturing. Dit maakt de

governance voor de programmamanager Coronadashboard transparant en eenduidig.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
informatiemanagement

Relatie naar bredere data-vraagstukken binnen het Kerndepartement

Het voorkeursscenario conform het afwegingskader kent twee bezwaren. Ten eerste hebben we ons hiermee laten verleiden tot een vendor lock-in. Het onderzoek onderstreept dat de omgeving migreerbaar zou zijn en daardoor vendor lock-in zou beperken. Tegelijk blijkt nu gegeven de urgentie en complexiteit dat de beste keuze het consolideren bij de bestaande leverancier is. Het beoordelen van alternatieven heeft minimaal de schijn van vendor lock-in. Ten tweede organiseren we voor onszelf een technische schuld. Als we doorkijken op werken met data binnen het kerndepartement weten we op voorhand dat een scenario waarbij dit in geheel wordt ondergebracht bij een externe partij geen toekomstvast scenario is. Wellicht dat het Coronadashboard niet meer nodig is op het moment dat we implementatie geven aan een datalab VWS-Kern, maar anders zullen we te maken hebben met keuzes omtrent migreren van KPMG naar een eigen omgeving en mensen.

Datum
10 december 2020

Dit onderzoek en de uitwerkingen van de scenario's gebruiken we als input voor de invulling van de visie op datagedreven werken binnen het kerndepartement. Bijvoorbeeld het hosting voorstel Solvinity zou een basis kunnen zijn voor de opzet van een eigen VWS-Kern datalab.

Participatie

Dit advies is opgesteld in samenwerking tussen CIO-Office concern VWS en CIO-Office Kern. Respectievelijk [5.1.2e] en [5.1.2e] hebben hieraan gewerkt.

Om tot bovenstaande advies te komen zijn gesprekken gevoerd met de volgende personen:

- [5.1.2e] [5.1.2e] (CIO VWS);
- [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e];
- [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e];
- [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e];
- [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e];
- [5.1.2e] [5.1.2e] (CIO aCBG).

Financiële consequenties

Voor de financiële consequenties wordt doorverwezen naar het onderzoek van Motiv en aanvullend de verkenning CBG/Solvinity.

Realisatie

Het programma Coronadashboard kan op basis van dit advies het besluit nemen om het Coronadashboard onder te brengen in de constructie waarin KPMG de gehele stack verzorgd en kennis levert op gebied van infrastructuur en data. Dit is conform het voorkeursscenario uit het onderzoek.

Van programma Coronadashboard wordt verwacht dat tegelijk gewerkt wordt aan de ambitie om op kennis en kunde invulling te geven met eigen mensen.

Wat doen we niet

De uitvoering van dit besluit ligt bij PDC. Hierin wordt meegegeven dat zij integraal verantwoordelijk blijven voor de rechtmatigheid van het aangaan van deze afspraken, borgen van vereisten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afd. CIO kern en
informatiemanagement

Geraadpleegde documentatie

De volgende documentatie is ontvangen en beoordeeld:

- Coronadashboard slides (dd 17 november 2020);
- Hosting release en deployment opties Coronadashboard 1.0 (dd 10 december 2020);
- Coronadashboard ballpark figure, CBG aanbieding (dd 26 november 2020).

Datum

10 december 2020